

TOMISLAV KRTINIĆ*, DAMIR JURAS**

Odlučivanje o prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga

Odlučivanje o prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga regulirano je odredbama članka 244. Prekršajnog zakona.¹ Ako sud ne odbaci prigovor okrivljenika, može donijeti:

- presudu zbog postojanja nekog razloga iz članka 196. toč. 1. – 4. Prekršajnog zakona,² u kojem je slučaju dopuštena žalba protiv takve presude
- donijeti presudu u žurnom postupku zbog poricanja prekršaja, a protiv koje nije dopuštena žalba
- donijeti presudu izvan rasprave ili žurnog postupka zbog izrečene sankcije iz članka 239. st. 4. Prekršajnog zakona,³ kojom se odbija prigovor i potvrđuje obavezni prekršajni nalog, ako prigovor nije osnovan, a protiv koje nije dopuštena žalba
- donijeti presudu izvan rasprave ili žurnog postupka zbog izrečene sankcije iz članka 239. st. 4. Prekršajnog zakona, a kojom preinačuje obavezni prekršajni nalog u pogledu odluke o sankciji, ako je prigovor dijelom ili u cijelosti osnovan, a protiv koje presude nije dopuštena žalba.⁴

* Tomislav Krtinić, MUP RH, Policijska uprava zagrebačka, e-mail: tkrtnic@mup.hr

** dr. sc. Damir Juras, viši znanstveni suradnik, viši predavač, MUP RH, Odjel prvostupajnskog disciplinskog sudovanja u Splitu, e-mail: djuras@mup.hr

¹ Prekršajni zakon, NN br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18., 114/22.

² Povreda materijalnog prekršajnog prava postoji ako je zakon ili na njemu utemeljen propis povrijeđen u pitanjima: 1. je li djelo za koje se protiv okrivljenika vodi postupak prekršaj, 2. ima li okolnosti koje isključuju krivnju, 3. ima li okolnosti koje isključuju prekršajni progon, a osobito je li nastupila zastara prekršajnog progona ili je stvar već pravomoćno presuđena, 4. je li glede prekršaja koji je predmet optužbe primijenjen propis koji se ne može primijeniti (čl. 196. toč. 1. – 4. Prekršajnog zakona).

³ Obaveznim prekršajnim nalogom, osim novčane kazne, može se izreći i oduzimanje predmeta prekršaja, imovinske koristi, paušalna svota troška izdavanja prekršajnog naloga do 26,54 eura i stvarni troškovi nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja. Kad je za prekršaj propisana novčana kazna od 265,45 do 663,61 eur, počinitelj se može izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, odnosno korištenje strane dozvole za upravljanje motornim vozilom na području Republike Hrvatske (čl. 239. st. 4. Prekršajnog zakona).

⁴ H. Filipović; D. Juras; D. Posilović, Uloga i položaj policije kao tužitelja u prekršajnom postupku, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu, vol. 30, broj 2/2023, str. 624. – 625., kritiziraju zakonsko rješenje prema kojem nije dopuštena žalba kada sud preinači obavezni prekršajni nalog i u tom dijelu predlaže novelu zakona: „Na opisani način policiji je onemogućeno pravo na žalbu protiv sudske odluke, primjerice kada sud ublaži novčanu kaznu ispod zakonskog minimuma za djelo koje se okrivljeniku stavlja na teret ili stavi izvan snage izrečenu zaštitnu mjeru iako se radi o prvom odlučivanju suda u konkretnoj pravnoj stvari, odnosno policija je stavljena u nejednak položaj s okrivljenikom, koji ima pravo na redovni pravni lijek. Drugim riječima, prvostupajnskom je sudu dana ovlast koja ne podliježe provjeri višeg suda. Pravo na žalbu policije (javnopravnog tijela koje je donijelo prvostupajnsku odluku u prekršajnom postupku) protiv prve sudske odluke u predmetu, u kojem je javnopravno tijelo (policija) donijelo prvostupajnsku odluku, trebalo bi riješiti po uzoru na čl. 66. st. 1. i čl. 66.a st. 1. Zakona o upravnim sporovima, kojima je propisano da protiv presude upravnog suda, koji je odlučivao o tužbi protiv odluke javnopravnog tijela, stranke mogu podnijeti žalbu (tuženik kao stranka jest javnopravno tijelo čija se odluka ispituje u upravnom sporu), a žalba nije dopuštena samo protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglasena ništavom, a predmet prvi put vraćen na ponovni postupak. U bitnome kod rješavanja upravnog suda i suda koji odlučuje o prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga radi se o identičnim pravnim situacijama: u oba slučaja odluke o čijoj zakonitosti odlučuje sud donijela su javnopravna tijela, razlika je što u prekršajnom postupku javnopravno tijelo ne može osporavati sudske odluke, a u upravnoj stvari može, što je bolje, logičnije, u funkciji zakonitosti i vladavine prava, odnosno sukladno smislu ustavne odredbe. Dakle, pravo na žalbu policiji bi trebalo omogućiti kada je sud izmijenio odluku o prekršaju koju je policija donijela u prekršajnom postupku.“

U praksi se kao sporno pojavilo pitanje može li policija podnijeti žalbu protiv presude kojom se preinačuje obavezni prekršajni nalog i okrivljenik oslobađa od optužbe zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Naime, pojedini sudovi izbjegavaju navesti pouku o pravnom lijeku⁵ ili pogrešno navedu da protiv takve presude žalba nije dopuštena,⁶ dok u nekim slučajevima sudovi ispravno navode da je žalba dopuštena.⁷ Postupanje sudova kada – u predmetima u kojima su preinačili obavezni prekršajni nalog i oslobodili okrivljenika od optužbe jer djelo koje mu se stavlja na teret nije prekršaj ili je riječ o drugoj pogrešnoj primjeni materijalnog prava (čl. 196. toč. 1. – 4. Prekršajnog zakona) – ne navode pouku o pravnom lijeku ili u pouci navedu da žalba nije dopuštena, jest pogrešno. Jednako tako, pogrešno je i postupanje policije kada propusti podnijeti žalbu iako postoje razlozi za osporavanje sudske odluke. Sporno pitanje pojavilo se u praksi zbog nedovoljno jasne (precizne) odredbe čl. 244. st. 1. Prekršajnog zakona, u kojoj se navodi: „Ako sud nije odbacio prigovor koji je podnesen zbog poricanja prekršaja, ili nije donio presudu zbog postojanja nekog od razloga iz članka 196. točke 1. – 4. ovoga Zakona, provest će žurni postupak (članak 221.) i donijeti presudu protiv koje nije dopuštena žalba.“ Prekršajni zakon izrijekom regulira da nije dopuštena žalba protiv presude kad je proveden žurni postupak i odlučeno o poricanju prekršaja (čl. 244. st. 1.), kao i u slučajevima odlučivanja o prigovoru protiv izrečene sankcije (čl. 244. st. 2. i 3.), ali ne isključuje pravo na žalbu protiv presude kojom je okrivljenik oslobođen od optužbe zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Slijedom navedenog, u situacijama kada policija smatra (vlastiti) obavezni prekršajni nalog pravno utemeljenim, a općinski (prekršajni) sud, rješavajući prigovor protiv njega, donio je presudu zbog postojanja nekog razloga iz članka 196. toč. 1. – 4. Prekršajnog zakona, policija je ovlaštena (ima pravo i dužnost) podnijeti žalbu Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske.⁸

Engl.: *Deciding on an Appeal Against a Mandatory Misdemeanour Order*

⁵ Prekršajni sud u Novom Zagrebu, u presudi broj: 4 Pp J-331/18-3 od 13. travnja 2018., kojom je preinačen obavezni prekršajni nalog i okrivljenik oslobođen od optužbe jer djelo koje mu je stavljeno na teret nije prekršaj (čl. 196. toč. 1. Prekršajnog zakona), izostavio je pouku o pravnom lijeku.

⁶ Prekršajni sud u Zagrebu, u presudama broj: 6 Pp J-5173/16 od 28. prosinca 2016. i broj: 30 Pp J-117/18 od 12. siječnja 2018., kao i Prekršajni sud u Novom Zagrebu, u presudi broj: 6 Pp J-1189/16-5 od 5. listopada 2016., kojima su preinačeni obavezni prekršajni nalozi i okrivljenici oslobođeni od optužbe jer djelo koje im je stavljeno na teret nije prekršaj, u pouci o pravnom lijeku naveli su da žalba protiv presude nije dopuštena.

⁷ Prekršajni sud u Zagrebu, u presudi broj: 14 pp J-4205/15 od 21. ožujka 2016., kojom je preinačen obavezni prekršajni nalog i okrivljenici oslobođeni od optužbe jer djelo koje im je stavljeno na teret nije prekršaj, kao i Prekršajni sud u Zagrebu, u presudi broj: 72 Pp J-1864/14 od 11. srpnja 2014., kojom je preinačen obavezni prekršajni nalog i odbijena optužba protiv okrivljenika zbog postojanja okolnosti koje isključuju prekršajni progon (čl. 196. toč. 3. Prekršajnog zakona), u pouci o pravnom lijeku naveli su da je protiv presude dopuštena žalba Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske.

⁸ Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, presudom broj: Jž-4638/14 od 17. studenoga 2016., prihvatio je žalbu VI. Policijske postaje Policijske uprave zagrebačke protiv presude Prekršajnog suda u Zagrebu broj: 30 Pp J-1640/14 od 10. listopada 2014., kojom je preinačen obavezni prekršajni nalog i okrivljenik oslobođen od optužbe jer djelo koje mu je stavljeno na teret nije prekršaj, te je ukinuo osporenu prvostupanjsku presudu i predmet dostavio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.